

Arbeidsmarkedet nå - august 2012

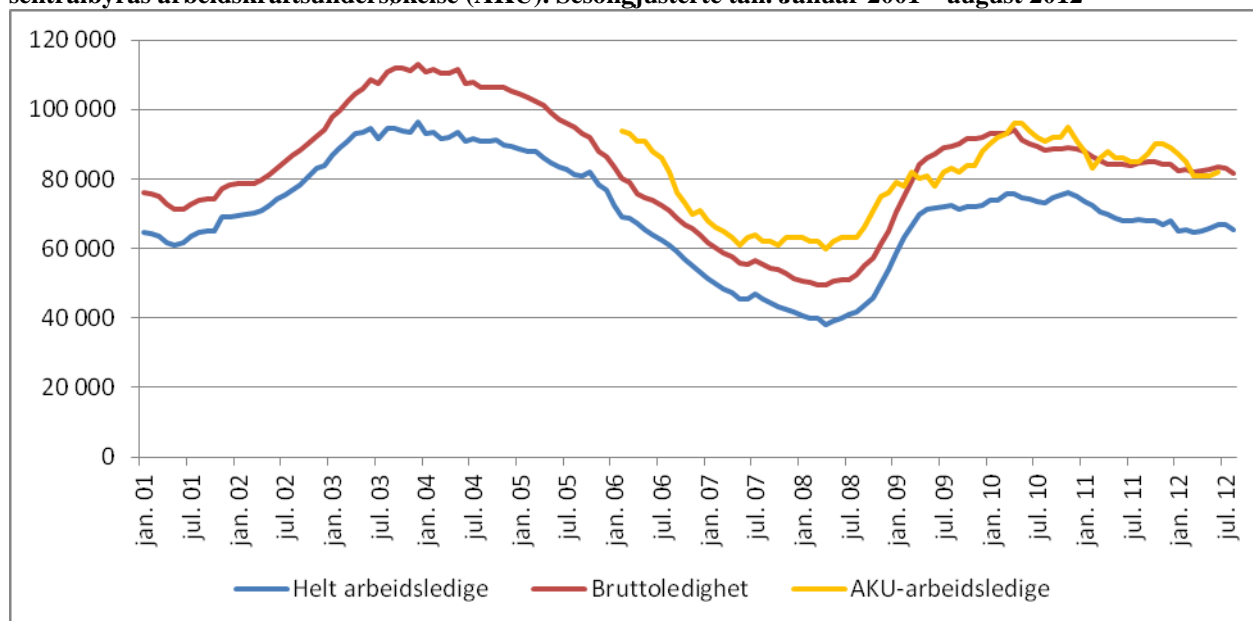
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Johannes Sørbo, Johannes.Sorbo@nav.no, 31. august 2012.

Færre arbeidsledige

Bruttoledigheten (summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere) gikk ned med 1 500 personer i august, justert for normale sesongvariasjoner. Antallet helt ledige falt med 1 400 personer. Til tross for svært lav vekst i Europa, har altså veksten vi har hatt i arbeidsledigheten i Norge stoppet opp, og nå blitt til nedgang. Det er likevel fortsatt grunn til å tro at situasjonen i Europa vil kunne føre til økt ledighet også i Norge framover.

Ved utgangen av august var bruttoledigheten på 80 400 personer, noe som tilsvarer 3,1 prosent av arbeidsstyrken. Dette er 2 800 (-3 %) færre enn ved utgangen av august i fjor. 68 400 var registrert som helt ledige, noe som tilsvarer 2,6 prosent av arbeidsstyrken. Antallet helt ledige har falt med 2 900 (-4 %) personer det siste året.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – august 2012

Kilde: NAV og SSB

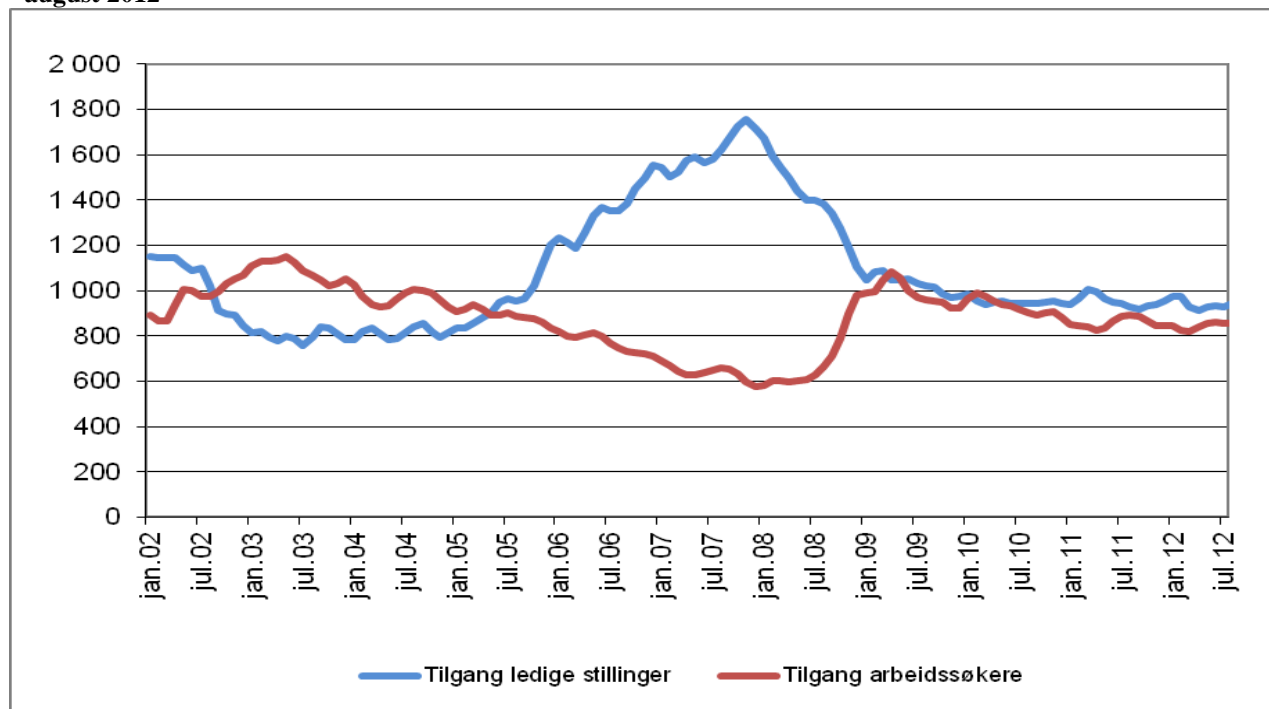
Stabil tilgang på nye arbeidssøkere

Tilgangen på nye arbeidssøkere¹ per virkedag har holdt seg stabil gjennom sommeren, ifølge sesongjusterte tall. Etter at tilgangen gikk ned gjennom våren, er den nå tilbake på omtrent samme nivå som ved utgangen av 2011. Tilgangen på nye arbeidssøkere per virkedag var 2 prosent lavere i august i år enn i samme måned i fjor.

¹ Inkluderer helt ledige, delvis ledige, ordinære tiltaksdeltakere og andre arbeidssøkere.

Dersom vi kun ser på de helt ledige, er det ved utgangen av august 12 300 helt ledige som har vært arbeidssøkere i under fire uker. Dette er 1 100 færre (-8 %) enn i august i fjor. Nedgangen har vært noe større for menn enn for kvinner, og litt over halvparten av de nye helt ledige i august var kvinner. Halvparten av de som ble registrert som helt ledig i august var under 30 år.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.² Trend. Januar 2002 - august 2012

Kilde: NAV

Litt flere ledige stillinger

I august ble det lyst ut 1 prosent flere ledige stillinger per virkedag enn i juli, når vi justerer for normale sesongsvingninger. Målt ved tilgangen på ledige stillinger ser etterspørselen etter arbeidskraft ut til å ha holdt seg relativt stabil det siste året. Antallet utlyste stillinger per virkedag var i august omtrent som det har vært i gjennomsnitt det siste drøye året.

I alt ble det lyst ut 14 800 nye ledige stillinger i august. Det er 4 prosent flere ledige stillinger per virkedag enn i august i fjor. Økningen var størst innen barne- og ungdomsarbeid³ (72 %) og helse, pleie og omsorg (24 %), mens det ble lyst ut betydelig færre ledige stillinger for meglere og konsulenter (-28 %) og innen industriarbeid (-12 %) enn i august i fjor. Ni av ti stillinger innen barne- og ungdomsarbeid var for barnehage- og skolefritidsassistenter, men det er langt flere arbeidsledige innen denne gruppen enn det er ledige stillinger.

² Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

³ Den store økningen i antallet utlyste stillinger innen barne- og ungdomsarbeid henger trolig sammen med den nye yrkesklassifiseringen NAV innførte i januar i år. Se spesielle forhold nederst i notatet.

Utviklingen i norsk økonomi

Sesongjusterte tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap viser at den solide veksten i Norge fortsetter. Fra første til andre kvartal i år vokste BNP i Fastlands-Norge med 1,0 prosent. BNP i Fastlands-Norge var 3,7 prosent høyere enn på samme tid for ett år siden.

Veksten i husholdningenes konsum har vært sterk i første og andre kvartal i år. Sesongjusterte tall viser at konsumet økte med 1,1 prosent begge kvartalene i forhold til kvartalene før. Spesielt konsum av matvarer og elektrisitet bidro til den samlede konsumveksten.

Petroleumsinvesteringene økte med 3,4 prosent i andre kvartal, og var 17 prosent høyere enn for ett år siden. SSBs investeringstelling for olje- og gassvirksomheten indikerer rekordnivå for petroleumsinvesteringene i 2012 og fortsatt vekst i 2013.

Investeringene for Fastlands-Norge, utenom offentlig forvaltning, økte med 2,8 prosent i andre kvartal og var 5,5 prosent høyere enn for ett år siden. Investeringene innen industri og bergverk økte med 13,6 prosent i andre kvartal, hovedsakelig som følge av økte investeringer i produksjon av kjemiske varer og bergverksdrift.

Etter stillstand i fjorårets siste kvartal og nedgang i årets første kvartal, økte boliginvesteringene igjen i andre kvartal i år med 4,1 prosent. Boliginvesteringene i andre kvartal var 5,7 prosent høyere enn for ett år siden.

I juli var vareeksporten på 71,7 milliarder kroner, en økning på 0,7 prosent fra juli i fjor. Dette skyldes økt eksport av naturgass, mens fastlandseksporten var 4,9 prosent lavere enn i juli i fjor.

SSBs ordrestatistikk for industrien viser en todeling i ordrebasert industri, mellom oljerelaterte næringer på den ene siden og eksportrettet industri på den andre siden. Både ordretilgang og ordreservert økte i andre kvartal for hjemmeindustrien, mens de var om lag uendret for eksportrettet industri. Ordretilgangen er betydelig høyere enn for ett år siden for hjemmeindustrien, mens den er betydelig lavere i år for eksportindustrien.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Bruttonasjonalproduktet falt med 0,2 prosent i EU fra første til andre kvartal i år. Ser vi kun på euroområdet, var det også der et fall på 0,2 prosent. Det er særlig i Sør-Europa at fallet er stort, mens Frankrike opplever nullvekst og veksten også er på vei ned i Tyskland. PMI og andre forventningsindekser tilsier at BNP fortsatt vil falle i euroområdet framover.

Situasjonen i Europa påvirker resten av verden, og land som Japan og Kina opplever nå fall i eksporten til Europa. Veksten i verdensøkonomien er også på vei ned. I land som Kina, Brasil og India har veksten falt klart det siste året. OECDs ledende indikator tyder på at veksten i verdensøkonomien vil være svak inn i 2013.

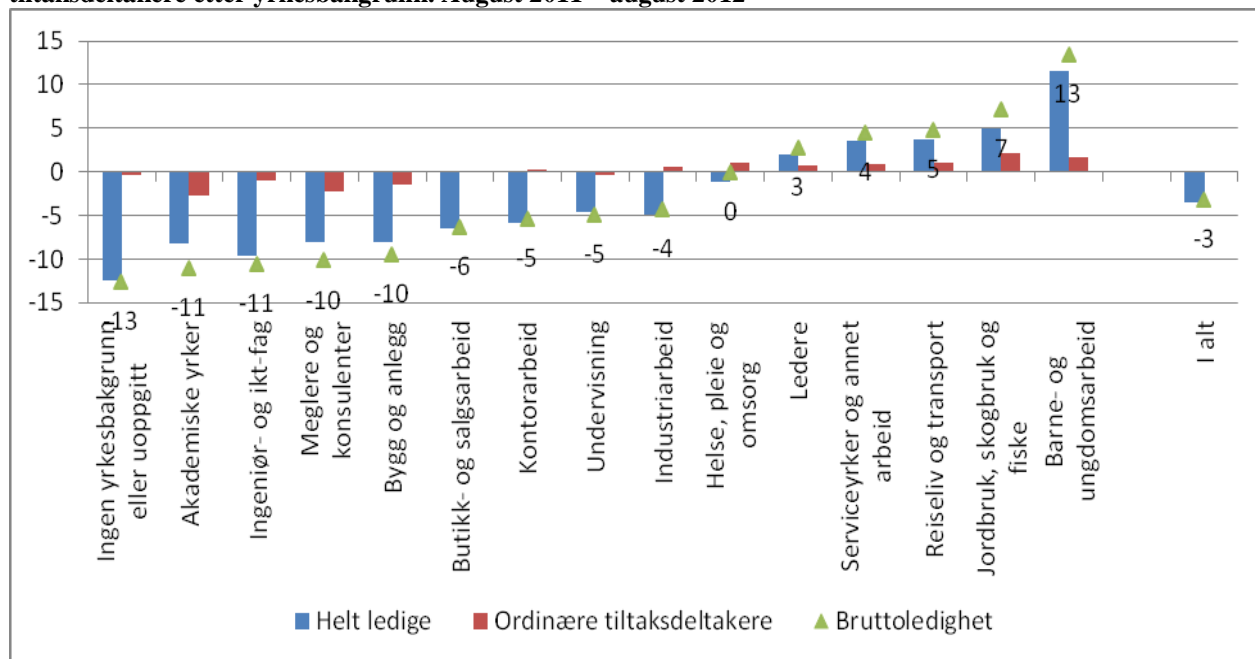
I USA holdt arbeidsledigheten seg stabil på 8,3 prosent i juli. Sysselsettingsveksten var også på omtrent samme nivå som den har vært så langt i 2012, og yrkesdeltakelsen holdt seg om lag uendret.

Bruttoledigheten faller for de fleste yrkesgrupper

Bruttoledigheten falt for alle yrkesgrupper bortsett fra ingeniør- og ikt-fag i august. Innen ingeniør- og ikt-fag har imidlertid ledigheten falt jevnt og trutt de siste to årene. Sammenlignet med august i fjor er disse, sammen med akademiske yrker, de yrkesgruppene hvor ledigheten har falt mest, med en nedgang på 11 prosent. I august var det blant industriarbeidere at bruttoledigheten gikk mest ned. Det siste året har det vært flere perioder med økende ledighet for industriarbeidere, men bruttoledigheten er fortsatt 4 prosent lavere enn i august i fjor. Se figur 12 og 13 for å se utviklingen i bruttoledigheten for de ulike yrkesgruppene de siste fire årene.

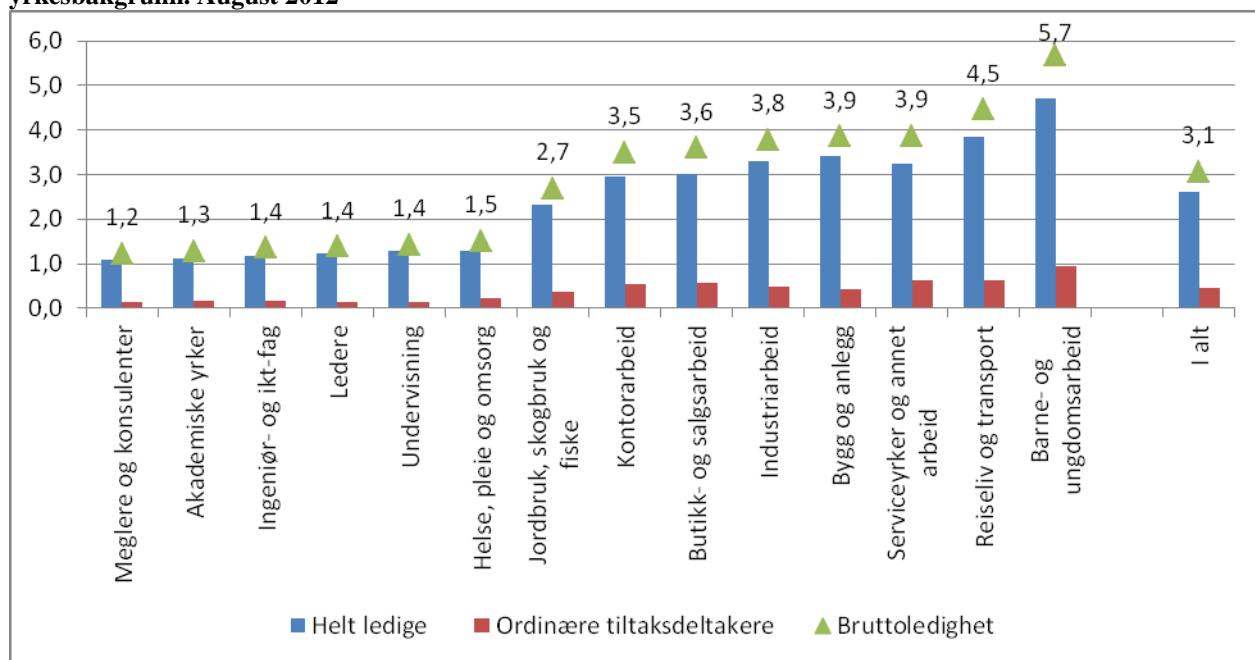
Innen barne- og ungdomsarbeid har bruttoledigheten steget gjennom hele 2012, og denne utviklingen fortsatte i august. Ved utgangen av måneden var bruttoledigheten for denne yrkesgruppen 13 prosent høyere enn for ett år siden. Denne gruppen består i all hovedsak av personer med bakgrunn som barnehage- og skolefritidsassistenter. Av de 5 800 barne- og ungdomsarbeiderne som enten var helt ledige eller ordinære tiltaksdeltakere i august, hadde 5 400 bakgrunn som barnehage- og skolefritidsassistenter, mens 400 hadde jobbet som skoleassistenter. Veksten vi har sett i bruttoledigheten for denne gruppen henger trolig sammen med omleggingen av yrkesklassifiseringen som NAV gjorde i januar, se spesielle forhold nederst i notatet. Tidligere fantes ikke yrkene barnehage- og skolefritidsassistent eller skoleassistent i yrkesklassifiseringen, og mange med denne bakgrunnen ble trolig registrert som ledige med ukjent yrkesbakgrunn.

Figur 3. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter yrkesbakgrunn. August 2011 – august 2012

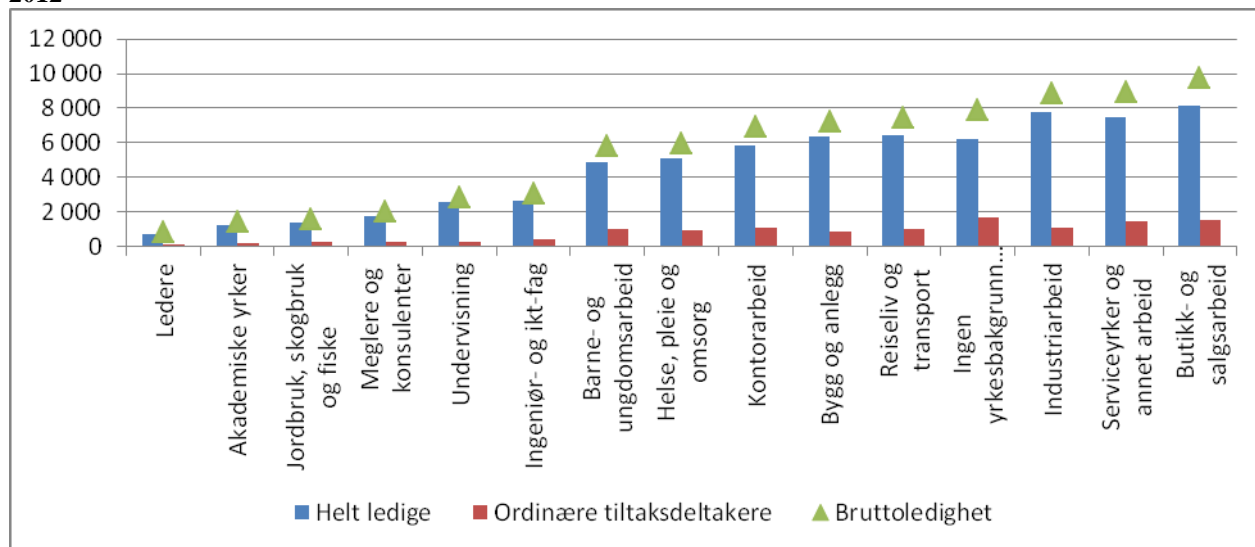
Kilde: NAV

Figur 4. Bruttoledigheten, helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. August 2012

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten, helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter yrkesbakgrunn. Antall personer. August 2012

Kilde: NAV

Industriarbeid

Bruttoledigheten for industriarbeidere falt med 3 prosent i august. Sammenlignet med august i fjor var bruttoledigheten i år 4 prosent lavere for denne yrkesgruppen. Operatører innen næringsmiddelproduksjon, hjelpearbeidere, mekanikere og operatører innen kjemisk industri er de vanligste yrkesbakgrunnene blant de ledige med bakgrunn fra industriarbeid. Målt i prosent av arbeidsstyrken er bruttoledigheten innen industriarbeid på 3,8 prosent.

Bygg og anlegg

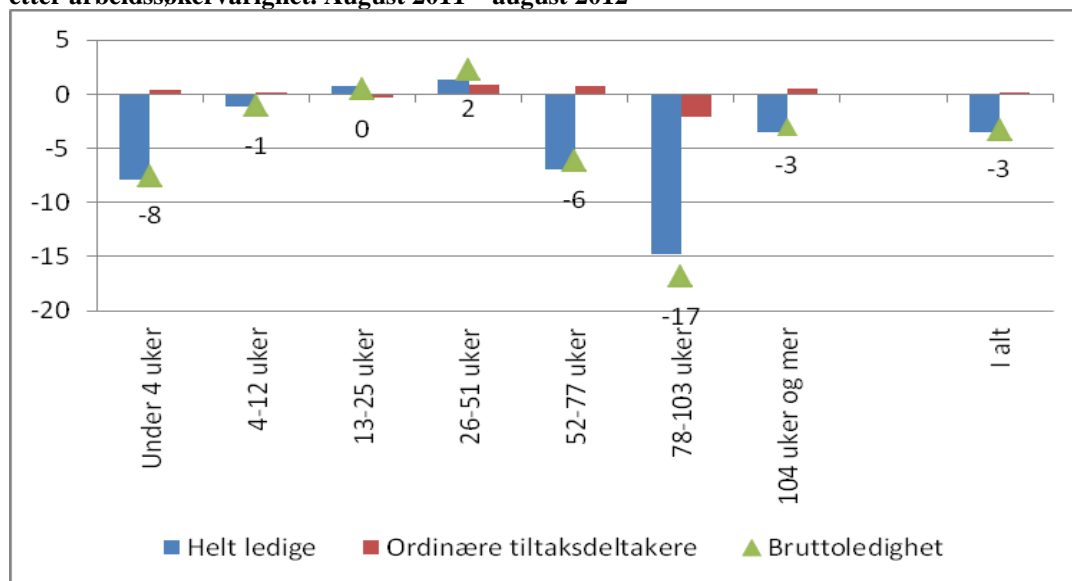
Innen bygge- og anleggsarbeid er bruttoledigheten på 3,9 prosent av arbeidsstyrken. Fra våren 2010 og fram til mars i år falt bruttoledigheten for denne gruppen. Fra mars til juli økte imidlertid ledigheten noe for bygge- og anleggsarbeidere, men i august falt bruttoledigheten igjen.

Tømrere og snekkere er den vanligste yrkesbakgrunnen blant de arbeidsledige med bakgrunn fra bygge- og anleggsarbeid, men mange har også bakgrunn som hjelpearbeidere innen bygg og anlegg, malere og byggtapetserere, betongarbeidere eller elektrikere.

Færre har vært arbeidssøkere i over ett år

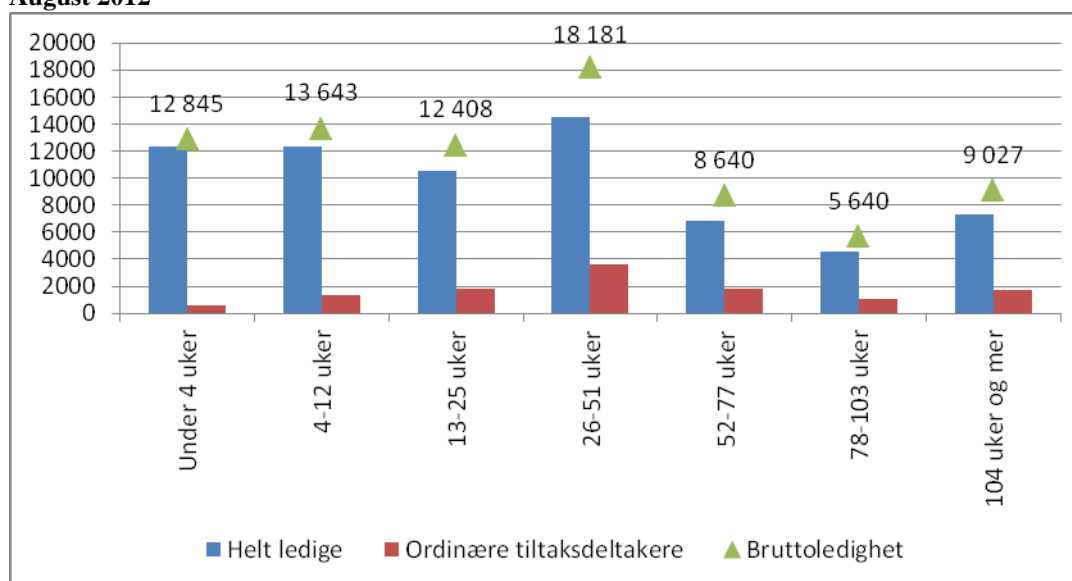
Det siste året har bruttoledigheten falt med 2 000 personer (-8 %) blant de som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år. Nedgangen har vært størst for personer over 60 år, hvor det har blitt 600 (-26 %) færre som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år. Ser vi på personer som har vært arbeidssøkere i mindre enn ett år, har bruttoledigheten falt med 800 personer (-1 %) i samme periode.

Figur 6. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter arbeidssøkervarighet. August 2011 – august 2012

Kilde: NAV

Figur 7. Bruttoledigheten, helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. August 2012

Kilde: NAV

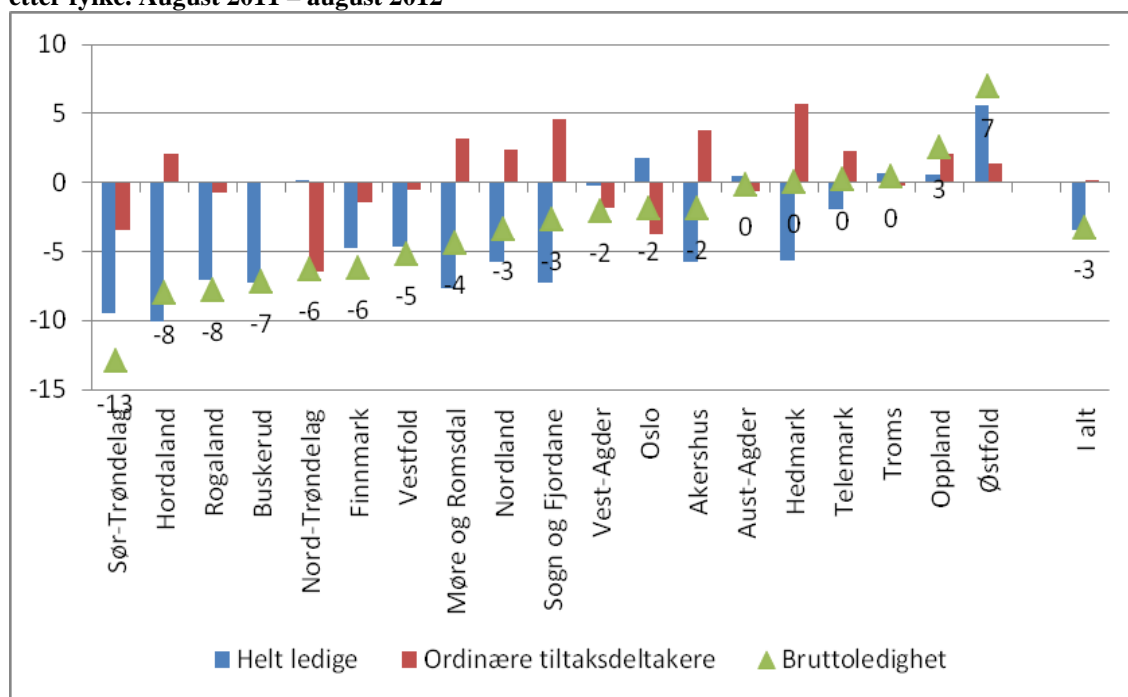
Store fylkesvise forskjeller

Den siste måneden har bruttoledigheten falt i alle fylker, bortsett fra Østfold, Oppland og Sogn og Fjordane, hvor den har holdt seg stabil. Figur 14 i figurvedlegget viser utviklingen i sesongjusterte tall for ulike regioner siden januar 2008.

Ser vi derimot på endringen siden august i fjor, så har bruttoledigheten falt mest i Sør-Trøndelag (-13 %), Hordaland (-8 %) og Rogaland (-8 %). I Østfold og Oppland har ledigheten steget med henholdsvis 7 og 3 prosent. Østfold, som altså har hatt klart størst økning i ledigheten, er et industrifylke med mye tradisjonell industri som er følsomt for konjunktursvingninger og utviklingen i verdensøkonomien. Hordaland og Rogaland er derimot fylker med mye oljerelatert industri, hvor etterspørselen etter arbeidskraft nå er svært høy.

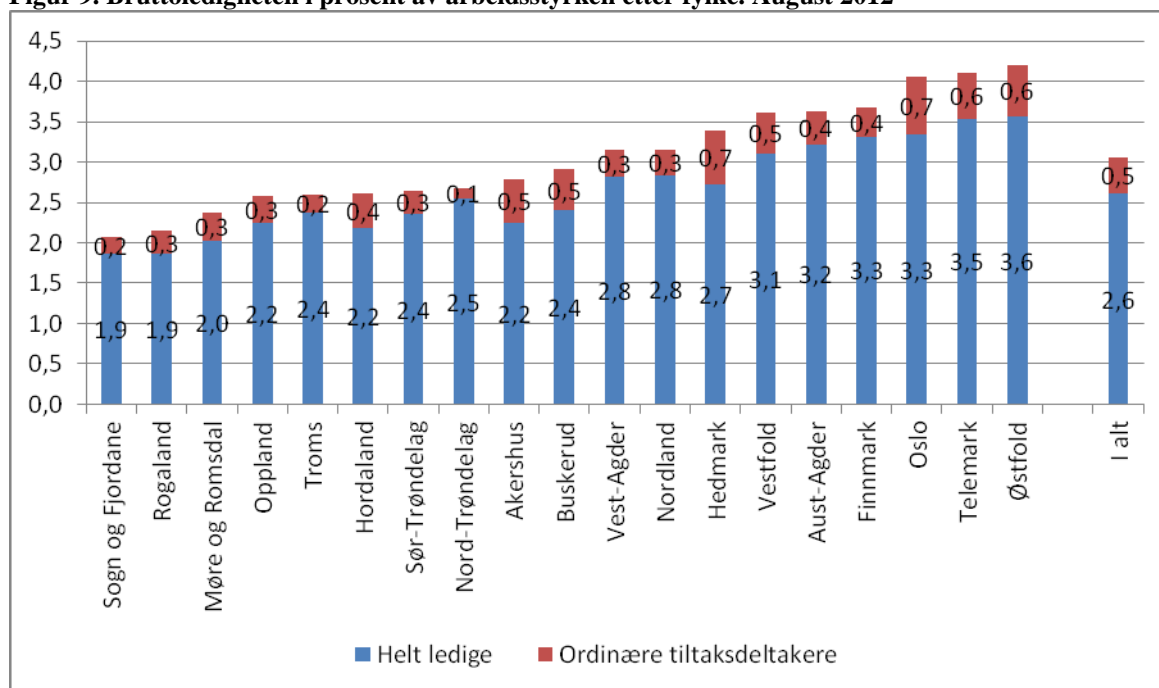
Østfold og Telemark er sammen med Oslo de tre fylkene som har den høyeste bruttoledigheten, målt i prosent av arbeidsstyrken, mens Sogn og Fjordane, Rogaland og Møre og Romsdal har lavest bruttoledighet.

Figur 8. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter fylke. August 2011 – august 2012

Kilde: NAV

Figur 9. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. August 2012

Kilde: NAV

Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

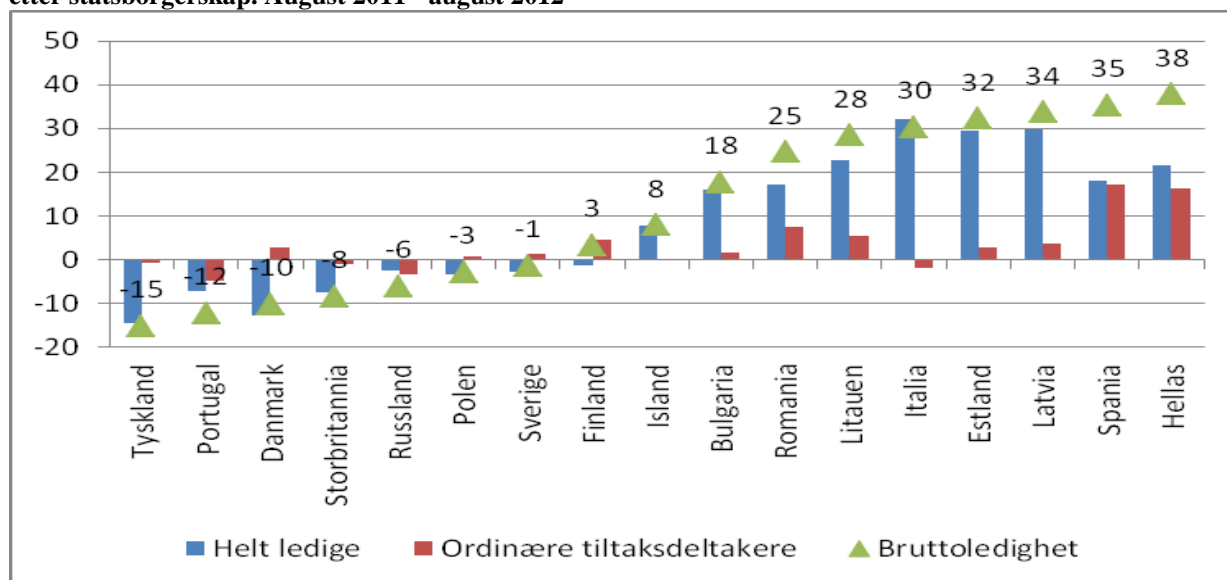
Figur 10 og figur 11 viser tall på bruttoledigheten etter statsborgerskap. Her har vi tatt med de landene som har den høyeste arbeidsinnvandringen til Norge. Det var flest polakker registrert som helt ledige eller tiltaksdeltakere i august (4 200), etterfulgt av litauere (1 400). Dette henger sammen med at dette er de to landene vi har størst nettoinnvandring fra, og at denne innvandringen i hovedsak er arbeidsinnvandring. Arbeidsinnvandrerne fra begge disse landene jobber også i stor grad i bygge- og anleggsyrker og industriarbeid, hvor arbeidsledigheten er høyere enn gjennomsnittet. Sammenlignet med august for ett år siden, har nivået på bruttoledigheten gått mest ned for tyskere (- 15 %) og portugisere (- 12 %). Nivået på bruttoledigheten har økt mest for grekere (38 %) og spanjoler (35 %).

Selv om ledigheten det siste året har økt mest for grekere og spanjoler, er det fortsatt få arbeidsledige søreuropeere i Norge. Ved utgangen av august var det til sammen mindre enn 500 personer fra Hellas, Italia, Portugal eller Spania som var registrert som helt ledige eller tiltaksdeltakere i Norge. Dette er en økning på knapt 100 personer fra august i fjor.

Også fra Romania og Bulgaria er det få som er registrert som arbeidssøkere hos NAV. Ved utgangen av august var det registrert til sammen om lag 400 helt ledige eller ordinære tiltaksdeltakere med statsborgerskap fra et av disse to landene. Dette er en økning på 100 personer fra august i fjor.

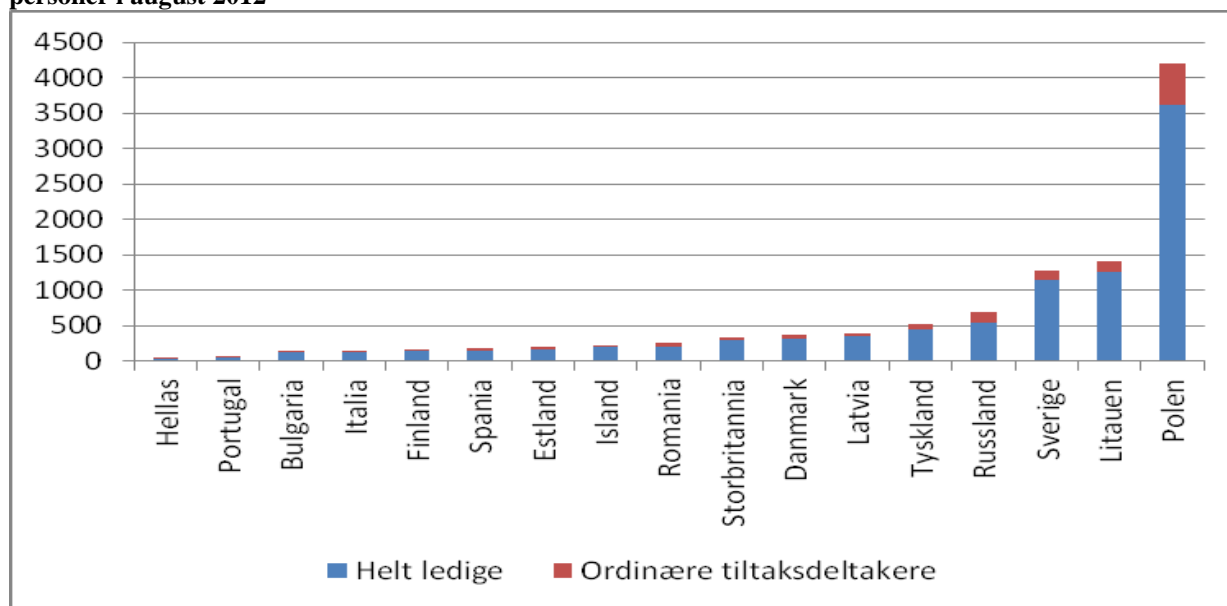

Figur 10. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter statsborgerskap. August 2011 - august 2012

Kilde: NAV

Figur 11. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere etter statsborgerskap. Antall personer i august 2012

Kilde: NAV

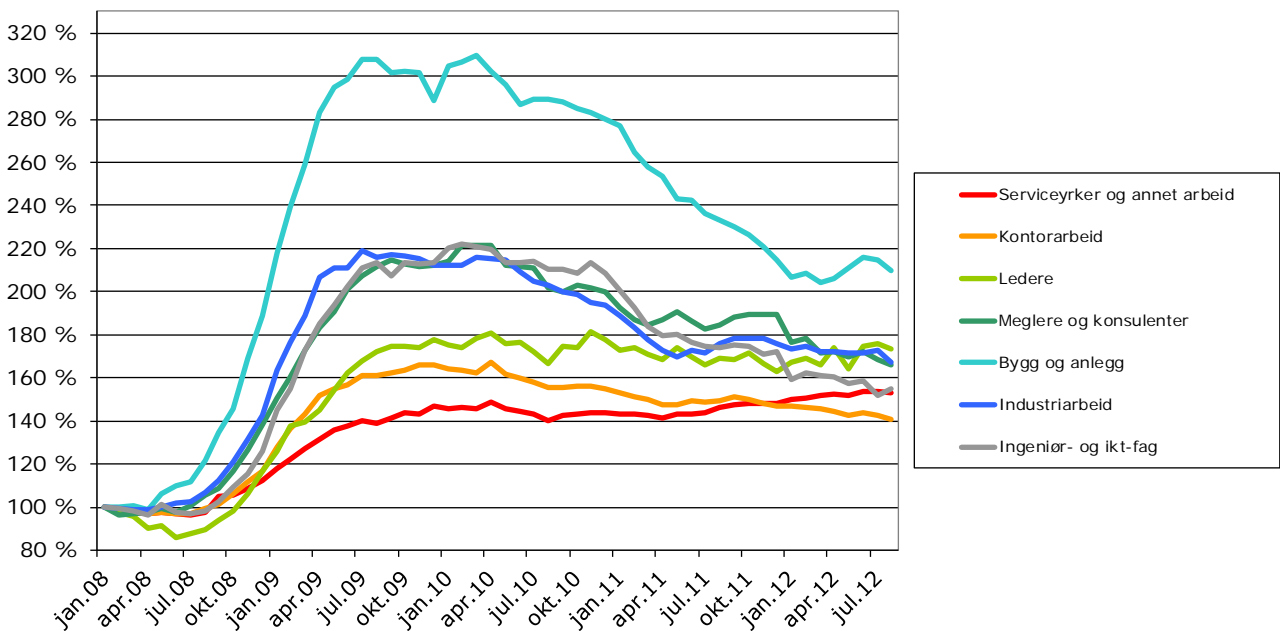
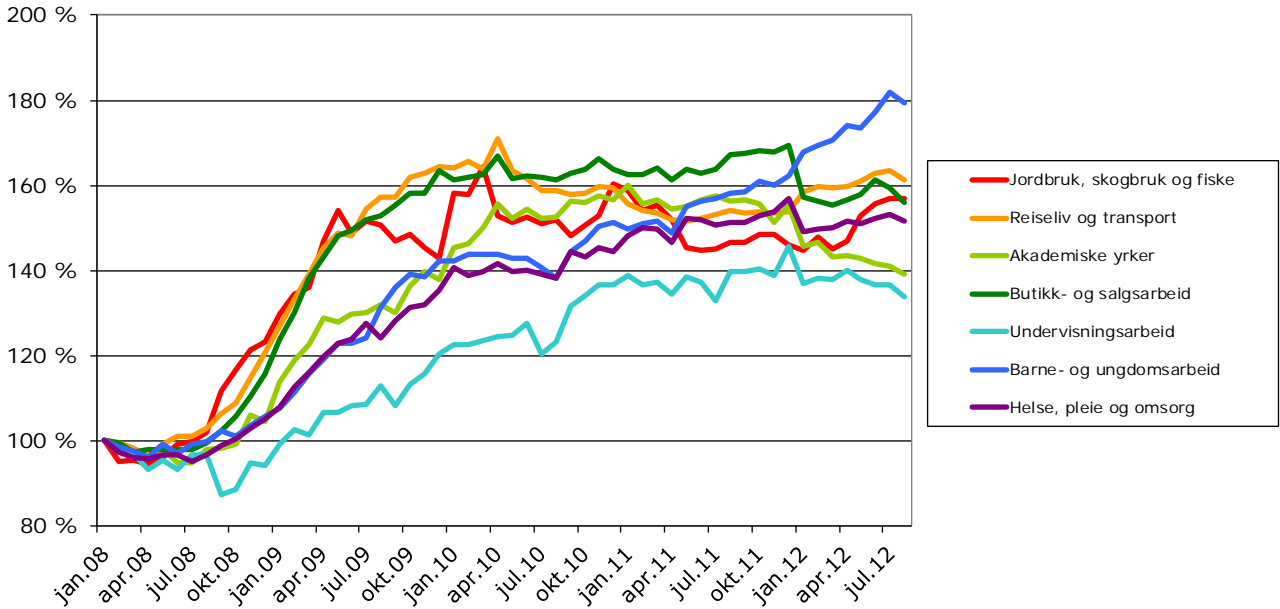
Spesielle forhold ved månedsoppdatering

NAV innførte 9. januar 2012 ny standard for yrkesklassifisering (STYRK 08) i ett av sine saksbehandlingssystemer. Dette har medført et brudd i all arbeidsmarkedsstatistikk som er fordelt på yrke, både for registrerte ledige og statistikken over utlyste stillinger. Det vil bli estimert tall for de 15 hovedgruppene av yrker tilbake i tid, slik at vi kan gi et estimat på endringen fra året før på henholdsvis helt ledige og tilgang stillinger for hovedgruppene av yrker. For mer informasjon om bruddet se "Om statistikken – Arbeidssøkere" www.nav.no:

<http://www.nav.no/Om+NAV/Tall+og+analyse/Arbeidsmarked/Arbeidsmarkedet/Arbeidss%C3%B8kere.1073745818.cms>

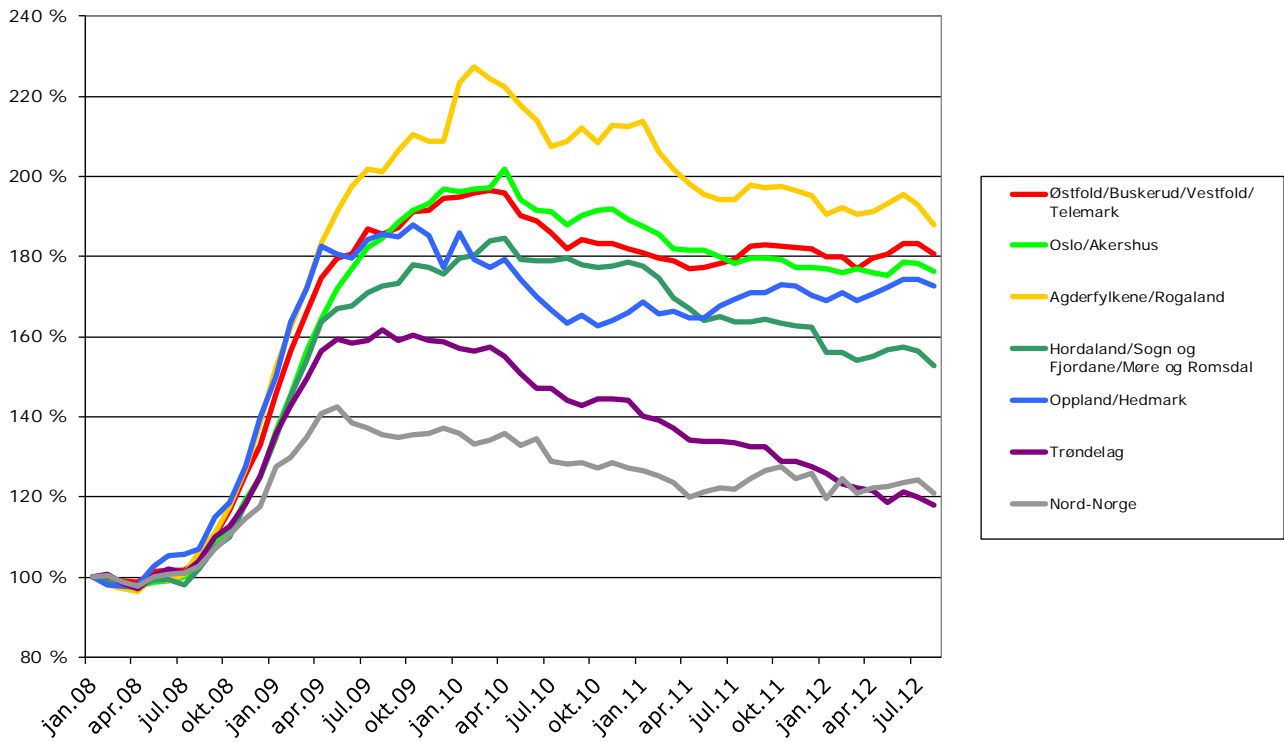
Figurvedlegg

Figur 12 og 13. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere etter yrkesbakgrunn. Januar 2008 – august 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV

Figur 14. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – august 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV